

Stanowisko nr S-RSIA-002-IX-2024

Rady Śląskiej Izby Aptekarskiej

z dnia 19 listopada 2024 r.

w sprawie zakazu reklamy aptek i punktów aptecznych oraz ich działalności

Rada Śląskiej Izby Aptekarskiej w Katowicach, działając w ramach swoich kompetencji określonych w art. 29 pkt 7, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991r. o izbach aptekarskich (Dz.U. z 2024 poz. 688) wyraża następujące stanowisko:

W obliczu skierowania przez Komisję Europejską do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skargi przeciwko Polsce dotyczącej zakazu reklamy oraz pojawiającej się w związku z tym dyskusji publicznej Rada Śląskiej Izby Aptekarskiej w Katowicach („**Rada**”) postanowiła zająć stanowisko na temat pożądanego kierunku zmian omawianych regulacji. Rada uznaje zajęcie takiego stanowiska za konieczne, gdyż debata nad kluczowymi dla funkcjonowania zawodu farmaceuty i rynku aptek przepisów powinna odbywać się przy udziale ciał ustawowo umocowanych do reprezentowania zawodu farmaceuty. W tym kontekście niniejsze stanowisko stanowi również odniesienie się do uchwały Naczelnej Rady Aptekarskiej nr IX/22/2024 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie wyrażenia stanowiska dotyczącego zakazu reklamy aptek, punktów aptecznych i placówek obrotu pozaaptecznego, informowania o ich działalności oraz informowania przez farmaceutów o wykonywaniu zawodu, w tym poza aptekami i punktami aptecznymi („**Uchwała**”).

Działania Komisji Europejskiej wskazują na kierunek, w jakim należy zmienić art. 94a ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo Farmaceutyczne, jednak nie przesądzają jaki konkretnie kształt powinny przybrać te rozwiązania. W ocenie Rady nowa treść przepisów powinna przede wszystkim mieć na względzie dobro pacjenta i ochronę zdrowia publicznego. Z jednej strony, zważać na obawy, które stały za uchwaleniem obecnej treści przepisów, ale z drugiej wziąć pod uwagę historię ich praktycznego stosowania oraz skutki dla komunikacji farmaceutów z pacjentami.

Nowe zadania stojące przed przedstawicielami naszego zawodu nie będą mogły być realizowane, jeśli pacjenci nie będą należycie informowani o nowych możliwościach jakie oferują im apteki. Przy czym mowa tutaj nie o promowaniu konkretnych aptek, ale o uświadamianiu pacjentom rozwoju usług farmaceutycznych i opieki farmaceutycznej.

Ponadto, nowelizując przepisy należy wziąć pod uwagę, że prawo pacjenta do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych, do których należy opieka farmaceutyczna, wynika bezpośrednio z przepisów ustawy dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Jednocześnie Rada pragnie podkreślić, że zaproponowane poniżej rozwiązania utrzymują obowiązujący dotychczas zakaz prowadzenia szeregu rodzajów działalności promocyjnych, jak np. programów lojalnościowych.

1. W przypadku zmiany art. 94a ustawy – Prawo farmaceutyczne należy umożliwić podawanie do wiadomości publicznej informacji o aptekach i punktach aptecznych oraz ich działalności, z wyłączeniem informacji o asortymencie apteki.

2. Należy wskazać, że apteka jest uprawniona do podawania do wiadomości publicznej informacji o zakresie i rodzajach sprawowanej opieki farmaceutycznej, udzielanych usługach farmaceutycznych i wykonywaniu zadań zawodowych, o których mowa w art. 4 ust. 2-4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, świadczeniu innych usług związanych z ochroną zdrowia, o których mowa w art. 86 ust. 2b ustawy – Prawo Farmaceutyczne oraz przeprowadzaniu szczepień ochronnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – niezależnie od ich publicznego czy komercyjnego charakteru. W szczególności należy umożliwić podawanie do wiadomości publicznej informacji o prowadzeniu receptury przez aptekę – propozycja ta jest podyktowana rekomendacją Zespołu ds. preskrypcji i realizacji recept, zgodnie z którą apteki będą miały możliwość złożenia wniosku o rezygnację z prowadzenia receptury, co w efekcie będzie wiązało się z koniecznością informowania pacjentów o dostępności takiej usługi w aptece. Jest to rozwiązanie tożsame do stosowanego w przypadku aptek przeprowadzających

szczepienia ochronne.

3. Należy umożliwić podawanie do wiadomości publicznej informacji o udogodnieniach w zakresie dostępności apteki dla pacjenta.

4. W celu zapewnienia przejrzystej i zrozumiałej komunikacji apteki z pacjentem w zakresie informacji wymienionych w pkt. 2-3 powyżej, należy przyjąć na poziomie Naczelnej Izby Aptekarskiej zestaw wzorcowych grafik o charakterze informacyjnym. Opracowane przez Radę projekty w tym zakresie stanowią Załącznik nr 1 do Stanowiska.

5. Należy umożliwić podawanie do wiadomości publicznej informacji, o których mowa w pkt. 2-4 powyżej poprzez zamieszczenie ich zarówno wewnątrz apteki, w jej witrynie, jak w pobliżu lokalu apteki oraz w Internecie.

6. W nawiązaniu do pkt. 6 uchwały nr IX/22/2024 Naczelnej Rady Aptekarskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie wyrażenia stanowiska dotyczącego zakazu reklamy aptek, punktów aptecznych i placówek obrotu pozaaptecznego, informowania o ich działalności oraz informowania przez farmaceutów o wykonywaniu zawodu, w tym poza aptekami i punktami aptecznymi („Uchwała”) Rada nie widzi konieczności nakładania kolejnych obciążeń finansowych na właścicieli aptek wobec postulatu podwyższenia kar pieniężnych za naruszenie przepisów zakazujących reklamy aptek oraz wprowadzeniu kar pieniężnych za rozpowszechnianie informacji dotyczących aptek, punktów aptecznych oraz ich działalności. Należy podkreślić, że informowanie nie jest prawnie zakazane i nie ma podstaw merytorycznych do wprowadzania takiego zakazu, ponieważ dotychczasowa praktyka wskazuje, iż większość spraw dotyczy nieumyślnych uchybień art. 94a.

7. Rada sprzeciwia się również postulatом wymienionym w pkt. 4 Uchwały, tj. nałożeniu na kierowników aptek (członków Izb Aptekarskich) dodatkowych obowiązków w zakresie zatwierdzenia każdej informacji dotyczącej apteki i punktu aptecznego lub ich działalności przed rozpoczęciem jej rozpowszechniania. W ocenie Rady jest to rozwiązanie zbyt ciężkie i nadmierowe. Po pierwsze zarówno z przepisów prawa, jak i praktyki działania aptek wynikają liczne obowiązki dla kierowników aptek, a nałożenie kolejnych wpłynie negatywnie na wykonywanie obowiązków zasadniczych. Codzienne obowiązki kierownika wymagają fachowej wiedzy, która nie obejmuje jednak oceny materiałów reklamowych i informacyjnych. W konsekwencji obciążenie ich dodatkowym, nowym obowiązkiem będzie wiązało się z koniecznością poświęcenia znacznej ilości czasu, który powinien być przeznaczony na realizację zadań faktycznie wymagających specjalistycznej wiedzy doświadczonego farmaceuty.

8. Podobnie negatywnie Rada ocenia przewidziany w pkt. 7 Uchwały obowiązek zatwierdzenia treści, formy, sposobu oraz okresu rozpowszechniania informacji o wykonywaniu zawodu farmaceuty przez rady okręgowych izb aptekarskich. Jego wprowadzenie spotka się ze skutkiem przeciwnym niż zakładany przez nowelizację przepisów z zakresu reklamy aptek – zamiast ujednoczenia praktyk w tym zakresie będzie prowadziło do obowiązywania innych reguł na terenie działania różnych izb, jak ma to miejsce obecnie w praktyce wojewódzkich inspektoratów farmaceutycznych.

Sekretarz Rady SIA w Katowicach
mgr farm. Tomasz Majka

Prezes Rady SIA w Katowicach
dr n. farm. Justyna Kaźmierczak

Głosowanie przeprowadzono za pomocą aplikacji OIACloud.

ID Głosowania: 40782 Suma kontrolna: b74b253c557dfd23044e8ae3391af86e

Niniejsza Uchwała została podjęta większością głosów

1) za:	- 19
2) przeciw:	- 1
3) wstrzymujących się:	- 3

przy udziale 27 osób obecnych na ogólną ilość 31 Członków Rady SIA.